

นิทานสุภาษิตจีน (118) 成语故事 (一百十八)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 墨守成规/墨守成規 Mò shǒu chéng guī (มั่ว ไฉ่ เฉิง กุย) โดย คำว่า 墨 mò (มั่ว) แปลว่า เข้มงวด หรือ ม่อจื่อ นักคิดแห่งยุคโบราณของจีน 守 shǒu ไฉ่ แปลว่า คุ้ม รักษา 成規/成規 chéng guī (ฉิง กุย) แปลว่า กฎระเบียบ รวมแล้วแปลว่า คนเข้มงวด ผู้เคร่งครัดกับกฎระเบียบและประเพณี สุภาษิตนี้ใช้อธิบายคนที่ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตนเองไปตามกาลเวลา หรือไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใดๆ หรือพวกหัวโบราณ

จีนในยุค 春秋战国/春秋戰國/Chūnqiū zhàn Guó เป็นยุคแห่งความแตกแยก ทำให้เกิดชาติรัฐต่างๆ ขึ้นมากมาย แต่ละชาติรัฐต่างก็สะสมกำลังและรบราฆ่า

(ที่มาภาพ: <http://image.baidu.com/search>)

ไปมาเป็นเวลายาวนานหลายร้อยปี มีรัฐที่อ่อนแอล่มสลายลง มีรัฐเกิดใหม่ขึ้นมาแทนที่อยู่ตลอดเวลา แม้ว่าในยุคนี้ก็จะเกิดสงครามอย่างไม่หยุดหย่อน แต่ยุคนี้ก็เป็นยุคแห่งการสร้างสรรคสิ่งต่างๆ จนสิ่งสร้างสรรคเหล่านี้ตกผลึกมาเป็นเอกลักษณ์ของจีน สิ่งหนึ่งในนั้นก็คือหลักปรัชญาของสำนักนักคิดต่างๆ มากมาย เรียกว่า ยุคแห่งร้อยปราชญ์หลากสำนัก 诸子百家/諸子百家 Zhū zǐ bǎi jiā (จู จื่อ ไบ่ เจีย) เช่นหลักปรัชญาแบบเต๋า 道 Dào (เต้า) และหลัก

ปรัชญาแบบขง 儒 Rú (หฺง) แต่ในสุภาษิตนี้จะกล่าวถึงเรื่องราวของปราชญ์ม่อ 墨子 Mò zǐ (มั่ว จื่อ) ผู้ตั้งสำนักนักคิดม่อเจีย 墨家 Mò jiā (มั่ว เจีย) ที่นำเสนอแนวคิดการประหยัด

ม้อยล์ต์ ต่อต้านการทำสงคราม โดยมีเรื่องเล่าว่า ในระหว่างที่ท่านอยู่ที่รัฐฉี 齐国/齊國 Qí Guó (ฉี กั๋ว) ก็ได้ข่าวว่า ที่รัฐฉู่ 楚国/楚國 Chǔ Guó (ฉู่ กั๋ว) มีการเตรียมตัวเพื่อยกทัพขึ้นไปตีรัฐซ่ง 宋国/宋國 Sòng Guó (ซ่ง กั๋ว) ม้อจื่อจึงรีบเดินทางไปพบกับเจ้าเมืองฉู่เพื่อห้ามปรามไม่ให้รัฐฉู่ทำศึกสงคราม เจ้าเมืองฉู่บอกว่า ตอนนี้เมืองฉู่ได้ช่างยอดฝีมือมาช่วยสร้างอุปกรณ์เพื่อใช้บุกโจมตีเมืองซ่งแล้ว จะให้ยกเลิกเสียง่ายๆ เช่นนี้คงทำไม่ได้ ม้อจื่อจึงขอพบนายช่าง และขอดูอุปกรณ์ทำศึกทั้งหลาย เมื่อได้เห็นแล้ว ก็บอกกับเจ้าเมืองฉู่ว่า อุปกรณ์เหล่านี้ไม่อาจตีเมืองซ่งได้ หรือมันไม่ได้มีความวิเศษอะไร ดังนั้นการยกทัพไปครั้งนี้มีแต่จะทำให้ทั้งสองฝ่ายบาดเจ็บล้มตาย เศรษฐกิจของทั้งสองเมืองก็จะเสียหาย ท่านจะไม่ได้ประโยชน์อันใดจากการศึกนี้ เจ้าเมืองฉู่และนายช่างทั้งหลายไม่เชื่อ จึงได้มีการทดลองกันขึ้น เพื่อพิสูจน์หาคำตอบ ดังนั้นเจ้าเมืองฉู่จึงสั่งให้จำลองสถานการณ์รบขึ้น โดยนายช่างกับพวกเป็นฝ่ายรุก ส่วนม้อจื่อเป็นฝ่ายตั้งรับ ผลการทดลองในครั้งนี้ ฝ่ายนายช่างไม่อาจใช้อุปกรณ์เครื่องมือทั้งหลายบุกเข้ามายังในเมืองที่มีฝ่ายม้อจื่อตั้งรับอยู่ได้ จึงทำให้เจ้าเมืองฉู่ยกเลิกแผนการบุกเมืองซ่งไป ผลการไปเจรจายุติศึกสงครามในครั้งนี้ ทำให้เขามีชื่อเสียงโด่งดัง จนผู้คนพูดกันว่า คนเข้แม้รักษาเมืองได้ แต่คำพูดนี้เมื่อนานวันเข้า ก็กลับกลายเป็นความหมายตรงกันข้าม ใช้อธิบายกับคนที่หัวโบราณ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตนเอง หรือไม่ยอมรับสิ่งใหม่ๆ

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻: 不知变通, 固执旧法, 一成不变。

成語比喻: 不知變通, 固執舊法, 一成不變。

Chéngyǔ bǐyù: Bùzhī biàntōng, gùzhí jiù fǎ, yīchéng búbiàn.

เฉิงยหฺวี ปี้ยวี่: บู้จื่อ เบี่ยนทง, กู้จื่อ จี้ว์ ฟ่า, อี้เฉิงปู้เบี่ยน.

สุภาษิตเปรียบว่า ไม่รู้จักปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ปฏิบัติตามกฎหมายที่เก่าแก่อย่างหัวรั้น โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

为了发展与进步, 我们要敢于创新, 不能墨守成规。

爲了發展與進步, 我們要敢于創新, 不能墨守成規。

Wèile fāzhǎn yǔ jìnbù, wǒmen yào gǎnyú chuàngxīn, bùnéng mò shǒu chéngguī.

เว่ยเลอะ ฟ่าจ่าน ยหฺวี จิ้นปู้, หวั่วเมิน เหยา ก่านยหฺวี ชางซิน, ปู้เหิง มั่ว โฝ่ว เฉิงกย.

เพื่อการพัฒนาและความก้าวหน้า พวกเราต้องกล้าที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ไม่ควรจมอยู่กับสิ่งเก่าๆ

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง